

2021. MÁJUS

Temesi Éva

Kíváncsiság

Ha eljön az Idő, én csak várok:
hogy mi lesz, amire rátalálok?
Túl a tudaton, a tudományon...
Semmi? Vagy a nagy emberi álom?
Mikor feltűnik előttünk a fény,
a túlélésre van-e még remény?
Nem a testben, nem a jó-rossz létben,
alaktalanul ebben a fényben.
Mi van odaát, ha van odaát?
Lesz-e Énem, elkülönült, saját?
Vagy szétfoszlok hullámban, rezgésben,
s a halállal semmivé lesz lényem.
Ami Én vagyok kis vagy nagybetűvel,
az Élet színpadán csak villanásra tűnt fel?
Megtarthatok-e vajon odaát
valami kis saját szubsztanciát?

Tikó kalandjai

Egy lázas nap

Egy késő őszi napon anya jókedvűen érkezett az iskolába. Megölelte kisleányát, majd miután beültek a székbe azonnal mesélni kezdett. Tikó csak annyit értett, hogy ha minden jól megy, hétvégén nagyot kirándulnak. Azután a munkájáról beszélt, de ez már nem is jutott el Tikó fülébe. Gondolataiba mélyedve ült. Ezek a gondolatok elég sötétek voltak. Ma ugyanis összeveszett egyik osztálytársával. Már nem is emlékszik, hogy kezdődött, de nagy verekedés lett a vége. Hamar két szurkolótábor alakult. Hangos biztatások közepette próbálták legyőzni egymást. És akkor belépett a tanító néni. Gondolkodás nélkül a verekedők közé ugrott, és ők csak arra eszméltek, hogy nem érik el egymást. Éva néni erősen tartotta egyiket az egyik, másikat a másik kezében a karjuknál fogva. Nem szólt, csak nézett olyan szigorúan, ahogy még soha. Lassan lecsillapodtak. Tikó szégyellte magát, amiért a kedves és szeretetre méltó tanító néninek bosszúságot okozott. Az is zavarta, hogy mindenki látta a történeteket.

Hazafelé újra átélte a történeteket, és egyre inkább úgy érezte, jóvátehetetlen dolog történt.

Otthon sem találta a helyét, nehezen végezte a feladatát, pedig szeretett tanulni. Főleg a bolygók érdekelték. Ma viszont úgy érezte, hiába minden, ő már a rossz gyerekek közé tartozik, és talán a kedves Éva néni sem mosolyog rá többet. Akkor meg miért menjen iskolába! Korán lefeküdt, de csak nehezen aludt el. Többször felébredt, nem találta a helyét, melege volt és fázott mégis. Reggel fáj a feje, fáradt volt. Kiment a konyhába. Anya egyből látta, hogy valami nincs rendben. – Hiszen te lázas vagy! Kiáltott fel. Bújj vissza az ágyba, mindjárt viszem a reggelidet! – Lázas vagyok? Az meg mi lehet? Miért ijedt meg anya, ő mindig jókedvű. Biztos nagy a baj.

Pár perc múlva anya belépett, kezében a reggelivel. Nem tűnt ijedtenek. Tikó ölébe tette a tálcát, leült az ágy szélére, és megkérdezte.

– Történt valami tegnap, ami bánt? – Vajon honnan tudja?

– Csak nem beszélt a tanító nénivel? – futott végig az agyán. Azért kérdezem, mert ok nélkül senki sem betegszik meg. Ha tegnap valami bánat ért, és ezért ma nem szívesen mennél iskolába előfordulhat, hogy annyira erős ez az érzés, hogy a szervezeted így siet a segítségére. A mai ember szerencsére már ura a testének. Ez nem mindig volt így. Régen az emberek megszülettek, éltek, majd meghaltak. Akkor is, ha nem volt épp gyilkos háború, ami válogatás nélkül ölt. A szervezetük annyi mindennek volt kitéve, hogy egy idő után erejét veszítette. Megbetegedtek és meghaltak, vagyis megszűntek létezni. Az ősi időkben az élelemért folytatott harc, az időjárás viszontagságai, később járványok pusztítottak. Néha egész városok estek áldozatul néhány hét alatt. Miután megtanulták, hogy fontos a tisztaság, nem fenyegetett többé tömeges pusztulás. Ekkor viszont új betegségek alakultak ki. Folyamatos harc folyt a tudomány és a betegségek között. Ha egynek megtalálták az ellen-szerét, azonnal ott volt egy új, ismeretlen kór. De azok is meghaltak, előbb-utóbb akiket a betegségek elkerültek. Ahogy a járműveink és egyéb használati tárgyaink elkopnak, tönkremennek, úgy kopott el az élő szervezet is. Sokáig ezt mindenki el is fogadta, de a huszonegyedik század elején egyre többen kezdték keresni az öröklét lehetőségét. Egyre több betegségről derült ki, hogy lelki problémák okozzák. Különböző új tudományok alakultak ki. Volt, ami azt hirdette, hogy mindenki képes magát meggyógyítani, ha elég erős a hite. Mások egészséges energiára cserélték a beteg energiát. Megint mások rájöttek, hogy minden betegség figyelmeztető jel, hogy valamit nem jól csinálunk, vagy épp kifogást keresünk, hogy ne kelljen valamit elvégezni. Tehát ha rátalálunk a megfelelő útra, a betegség szükségtelenné válik, és eltűnik. Nehéz harc vette kezdetét, mert az egyetemes orvoslás nem akarta kiadni a kezéből a gyógyítást. De hát mindig is nehéz dolguk volt az új tudományoknak, mert a régiek nem akarták elveszíteni hatalmukat. Ráadásul az új gyógymódok is szemben álltak egymással, mindegyik a saját módszerét tartotta egyedül hatásosnak. Szerencsére egyre több eset látott napvilágot, amikor gyógyíthatatlannak nyilvánított betegek egyik vagy másik módszerrel mégis csak meggyógyultak. El kellett fogadni, hogy nincs egyedüli megoldás. Ki miben hisz, az segít. Volt, aki segítségre szorult, őket meg kellett tanítani, hinni saját erejükben. Végül bebizonyosodott, hogy mi magunk a

tudatunkkal alakítjuk életünket. Aki elégedett magával, és a környezetével, nincs oka betegeskedni. Ha mégis előfordul, hogy nem érezzük jól magunkat, elég, ha elvonulunk egyedül egy sarokba, és megpróbálunk rájönni mit csináltunk rosszul. Talán megbántottunk valakit, vagy lustaságból nem jól dolgoztunk és bánt a lelkiismeret, esetleg nem voltunk őszinték. Ilyenkor fáj a fejünk, torkunk, hasunk. Szerencsére elég helyrehozni a hibát, és minden helyre jön. Nehezebb a helyzet, ha a betegség nem akar elmúlni, sőt egyre erősebb. Ilyenkor rossz úton járunk, vagyis életünk eltér attól, amit igazán élni kéne. Mindenkinek feladata van. Akkor él jól, ha követi azt az utat, amit be kell járnia. Egy barátnőmnek eredetileg az lett volna a feladata, hogy olyanokon segítsen, akik nehezen találnak munkát. Ő azonban inkább egy sokkal érdekesebb munkát választott, idegenvezető lett, aki beutazza nemcsak az emberek által benépesített bolygókat, hanem azokat is ahol más értelmes lények élnek. Akik körül vették mind sikeresek és elégedettek voltak, mert jó munkájuk lehetővé tette, hogy utazgathassanak. Kezdték irigy lenni rájuk, mert úgy látta mind többek, jobbak nála. Egyre többször érezte magát gyengének, fáradtnak, mígnem egy napon elájult. Mikor magához tért, nem tudta hol van. Csakhamar egy kedves fiatal nő lépett ágyához. Leült mellé és kérdezgetni kezdte. Mivel foglalkozik, hogyan él, hol lakik. Ő maga sem tudta miért. De annyira szimpatikusnak találta, hogy mire észbe kapott mindent elmesélt. A fiatalasszony megértően mosolygott, majd elmesélte miért fontos mindenkinek azzal foglalkozni, amit régen választott magának. Még azelőtt, hogy megszületett. A következő napok pihenéssel és beszélgetésekkel teltek. Rájött, hogy most ő szorul segítségre, és milyen jó, hogy ez a kedves hölgy itt van mellette. Hálás volt neki, olyan könnyűnek érezte magát, mint még soha. Kiment a kertbe. Nőket és férfiakat látott üldögelni és beszélgetni. Közéjük ült, és megtudta, hogy mindannyian hozzá hasonlóan utat tévesztettek. Bízatták egymást. Hamar megerősödött és már tudta itt a helye, mert mindig lesz, aki egyedül nem boldogul. –Tikó közbeszólt: anya, szerintem az is fontos volt a barátnődnél hogy megbetegedjen, mert így tud igazán megérteni másokat. – anya meglepődött.– Igazad lehet, látom figyeltél, és érted miről van szó! Nagyon okos vagy! – Tikó elszégyellte magát, mert tegnap egyáltalán nem volt okos, amikor belement a verekedésbe, de azután eszébe jutott mennyit tanult az esetből. Részletesen elmesélte mi

történt. Hirtelen még az is eszébe jutott hogyan kezdődött. Most egyszerre nevetségesnek találta, hogy képes volt azon méregbe gurulni, hogy a túlsúlyos Ricsi cérnaszálnak nevezte.

Anya a homlokára tette a kezét. – Látod, már nem is vagy lázas! Holnap mehetsz iskolába, és meg fogod látni, hogy nem történt semmi jóvátehetetlen. De mi van akkor, ha nem tudunk, rájönni mit csinálunk rosszul és nincs a közelben senki, aki segíthet? – A számítógépen van olyan program, ami a tünetek alapján segít eligazodni. Aki figyel magára könnyen megfejtí mi a tennivaló. Akkor van szükség mások segítségére, ha nem vesszük észre időben a hibát.

– Arról meséltél, hogy azelőtt az emberek előbb vagy utóbb meghaltak. Most is így van?

– Nem! Azután hogy megtanultuk uralni testünket, lehetővé vált megóvni attól, hogy tönkre menjen, elfáradjon. Ha végezzük a feladatunkat rendesen és elégedettek vagyunk, az mindennap új erőt ad. Amikor úgy érezzük jelenlegi feladatunkat elvégeztük, lemegyünk a Földre, pihenünk, kikapcsolódunk, és arra hivatott emberek és számítógépprogramok segítségével új feladatot választunk. Mindenkinek az a célja hogy minél több területen kipróbálja magát. Az is fontos, hogy épp melyik területen van szükség több emberre. Aki úgy érzi, gyerekként nem tanult eleget, dönthet úgy, hogy újra gyermekként kezdi életét és újra járja az iskolákat. Egy időgéphez hasonló szerkezet ilyenkor visszaforgatja az időt oda, amikor előzőleg megszületett, majd visszaviszi a jelenbe egy olyan párhoz, akinek a feladatai között szerepel a gyermeknevelés. Választhatunk új lakóhelyet, kiinduló életkort. Lehetőségünk van időgép segítségével visszamenni az időben, és kijavítani hibáinkat. Az a lényeg, hogy mindig a tanulás útját válasszuk. Neked például holnap szembe kell nézned azzal, ami tegnap történt. Ne félj, nem is olyan nehéz. Biztos vagyok benne, hogy Ricsi is megbánta már, és Éva néni sem először látott verekedő gyerekeket. Ő sem véletlenül lett tanító néni. Még az is lehet, hogy gyermekkorában ő is került hasonló helyzetbe, és hazafelé jót nevetett, mert eszébe jutott milyen volt kicsinek lenni.

Tikó megkönnyebbült. Levett a polcról egy Trion figurát, amit apa hozott. Ilyen nem mindenkinek van. Elhatározta, hogy Ricsinek adja

a békülés kedvéért.

Másnap örömmel ment iskolába. Éva néni megsimogatta a fejét.—
Látom meggyógyultál! – Úgy tűnt tényleg nem történt semmi
végzetes hiba. Ricsi tört magának utat társai között, egy siklómobil
modellel a kezében.

– Ezt neked hoztam, hogy ne haragudj! – kiáltották szinte egy-
szerre. Jót nevettek, és megbeszélték, délutánonként, ha szüleik
megengedik, meglátogatják egymást.

Fotó: Fajkus József

Birkás Erzsébet

Alkoss, írd tovább

Az, hogy honnan jöttél,
hogyan jutottál el idáig,
többé már nem kérdés.

Az, hogy célba értél,
a küzdelemtől sosem féltél,
döntő és lényeges.

A megtört múlt emlékeidben:
csendesen pihen.

Gyermekkori tartós feszültséged,
feloldozta az értelem.

Magabiztonsságod úgy virít,
mint kertben a virág.

Élj békességben, alkoss, írd,
a jövő nemzedéknek tovább.

Ne lázadj!

Sorsod ellen soha ne lázadj,
fogadd el miként az
napról-napra alakul.
Nem csak a hangszeren, olykor
az életben is szakad a húr.

Hallgasd meg az öreg
bölcs intő szavát.
Ne lázadj, hagyd békén lelked, hogy
rövidke életed gördülni tudjon
a FÖLDI ÉLET göröngyös útjain:
tovább.

Bánat mellett az élni akarás:
a távoli jövőbe bölcsként,
igaz hittel visz tovább.

Érd irodalmi mozaik egyik darabja

A nagyzerindi művelődési házban hívta fel a jelenlévők figyelmét Kányádi Sándor, hogy mindent be kell gyűjteni, népdalokat, hagyományokat, legendákat, mondákat még a határ dülő neveit is. A jelenünket is rögzíteni kell, mert ami ma történt, az már holnap történelem. Azért is beszélt hosszan erről, mert Csanádi János tanárom a Körösköz vidékéről mindent próbált összegyűjteni és az ő meghívására jött közénk a költő Kányádi Sándor. Most úgy gondolom Csanádi János tanárom útját érdemes követni. Az igaz én nem tősgyökeres érdi vagyok, de itt annyi érték hever a lábunk előtt, hogy érdemes lehajolni értük. Csanádi János tanárom mondta:” Szükség van az önkéntesekre, ránk, a szürke hétköznapiakon túl valamivel is többet akarókra, a környezetüknek és a maguknak adósokra.” Ezért próbálok mindent lejegyezgetelni, mert hiszem és vallom egy közösség, egy település, egy város ettől csak erősebbé válik, jobbá, remélem nemcsak tisztelni, becsülni és óvni, de teremteni is próbál maradandó értékeket az, aki városában lép-ten nyomon emléktáblákba botlik.

Fekete Lajos 1900.08.03-án Újnémethen Szilágy megyében született, korai árvasága miatt hányatott gyermekkorra volt, 10 éves korától a temesvári árvaház lakója. A középiskolát Temesváron kezdte el és Budapesten fejezte be, majd a budapesti tudományegyetem jogi karra iratkozott be. 1919-ben a magyar Vörös Hadsereg tisztjeként esett román fogságba, s majd csak az onnan való szabadulása után emigrált Jugoszláviába. Izgalmas érdekes élete volt, egyébként az 1920-as években avantgarde költői csoporthoz tartozott, költő, publicista, szerkesztő a Délbácska című lap irodalmi rovatának szerkesztőjeként, részt vett a Becsei Helikon néven ismert írótalálkozón és 1929-ben a délszláv állam hatóságai kiutasították az országból, irodalmi tevékenysége miatt. Jugoszláviában jelentek meg első írásai és könyvei. Jugoszláviából Magyarországra jön, és 1938-tól Erdligeten él családjával együtt. Jugoszláviai tartózkodása idején az újvidéki Délbácska című napilap, a Vajdasági Írás és a Kalangya irodalmi folyóiratok munkatársa volt. 1930-tól Budapesten a Nyugat, Kelet Népe, az Erdélyi Helikon, a kolozsvári Pásztortűz, a Magyar Szemle, Új Idők, Pesti

Hírlap, Budapesti Hírlap, Népszava, Pester Lyoyd, a Prágai Magyar Hírlap közölték írásait. 1934-ben Baumgarten-jutalomban részesül. 1945 után versei a budapesti Irodalmi Ujságban, Csillagban, Magyar Nemzetben, Népszavában, Élet és Irodalomban, Kortársban, Jelenkorban, Somogyi Írásban, a szabadkai 7 Napban, és az újvidéki Magyar Szóban jelentek meg. Tüskés Tibor így jellemezte: Fekete Lajos (1900-1973) „Költő Bácskából,” aki a Partiumban Újnémethen született, így Ady Endre földije volt. Gyermekkorát a Szilágyságban tölti, később Székelykevény, Lugoson, Temesváron végzi iskoláit. Fekete Lajos: Vassal és fohással című kötetről ír Reményik Sándor és kiemeli, hogy:” Eddig úgy éreztük, hogy a Jugoszláviából kinőtt magyar irodalom nem éri el az erdélyi vagy szlovenszkói irodalom színvonalát. Fekete Lajos legújabb kötetében immár kétségtelen elérte.” Forgács Antal a következőket írja róla:”Nyugtalan és nyugtalanító költő Fekete .”

Fekete Lajos: A bujdosó visszanez című könyve 1971-ben jelent meg, önéletrajzi jegyzetek ezek, melyet Szabadkán adtak ki Életjel Miniatűrök 17. alcímmel sajtó alá rendezte Dévavári Zoltán, a fedőlapon lévő arcképet F. Ribár Júlia készítette. Verseit olvasva csak elképzelni tudom amint Fekete Lajos költő írja a sorokat, látja amint hajnalodik, titkos jeleket adnak a madarak, keltegi a Napot Ő és a madarak, a tölgyek, fenyők sóhaja, a diófák, hársak susmognak a harmatos hajnal mámoros dallama száll a magasba, mindezt érzékeli rímekbe rakja, rendezi és csak csodálja ezt az érdi szépséget mely körülveszi. Harmat Béla által szerkesztett „Tiéd a táj” című antológiában olvastam Fekete Lajos verset, aztán többször vittem iskolásokat a Csuka Zoltán Emlékházba és Paulovits Erika könyvtárosnő Fekete Lajos fotójára mutatott és beszélt munkásságáról, valamint arról hogy Érden élt. Ugyancsak tőle kaptam ajánlékba Fekete V. Éva: „Egy kő röpköd a kerítés mögöl” című könyvet, melyről Zsirai László : Belülről világitva című írásában értékel és melyet a következőképpen fejez be:

”Valamennyi fontos körülményt megemlítve állít emléket az Erdi irodalmi életéhez immár örökké tartozó költőnek.” Mi érdekel, értékeljük, bízom és hiszem hogy igen, hiszen az érdi irodalmi, kulturális múltnak egyik értékes mozaikja Fekete Lajos költő.

Gróf Mária

A zene hangjai mellett...

Zenét hallgatni oly csodás
Átitatja lelkem a varázs.
A zene engem írásra készítet
Megírni valami szépet.

Sok durvaság van a világon
És napról-napra csak azt látom.
Ellene oly keveset tehetek,
Istenem! Ilyenek az emberek?

Azért vannak, vannak akik még
Akik a jót, érzik azt mi szép.
Tesznek érte amit lehet,
Hogy javuljanak az emberek.

Reményem föl nem adom,
Hiszen van még feladatom.
Nem világra szóló nagy tett
De sok kis jó cselekedet.

Szépet és jót befogadni,
Aztán szívből tovább adni.
Így ápolni a lelkeket,
Sugározni szeretetet.

Schubert bájos harmóniája
Szívem, lelkem mélyen átjárja.
Jó Istenünk add meg nekünk,
Hogy harmóniában élhessünk.

Érzéseim!

Ó' az érzéseim, ha egyszer átválthatnám.
De vaj'h mi lenne az amiért odaadnám?
Ami mindenkinek jó
s a csere nem hiábavaló.
A HIT és a SZERETET! Igen
az a kínos ami nagyon keresett.
Hiányzik sokszor talán,
mert az önszeretet
többször győz a csatán.

Önmagamnak

A múlt ismerete és tisztelete,
A jelen leírása és fejlesztése.
Biztosíthat utódainknak jövőt
A magunk életének értelmet.

Habos László

Üres utcákon, zsúfolt tereken...

Üres utcákon, zsúfolt tereken
Valaki jön, valaki megy.
Kell, hogy meglásd
A virradattal érkező ember
Kosarában az észlelésre kínált percet,
És a lábnyomában sarjadó búzaszemet.

Üres utcákon, zsúfolt tereken
Valaki jön, valaki megy.
Kell, hogy meghalld
A harangszóra érkezett ember
Botjának koppanásai közt a csendet,
És a sóhajába rejtett szent üzenetet.

Üres utcákon, zsúfolt tereken
Valaki jön, valaki megy.
Kell, hogy észrevedd
Alkonyon hegyre kaptató ember
Görnyedt hátán a bűnnel terhelt keresztet,
És tekintetében a neked szánt kegyelmet!

Megállni...

Megállni, mert mindenki rohan.
Térdre rogyini és imádkozni,
De félek, nem tudom ma hogyan,
És kihez kellene szépen szólni.
Golgota kereszten ki voltál
Üdvözülhetsz-e még mennyekben,
Ha repedezik márványoltár,
És sárba hull hűtlen szeretet.

Megállni, mert mindenki rohan.
És hallgatni, hogyan ütközik
A fel és a leszálló sóhaj.

Jön egy vándor

jön egy vándor
fehér számárháton
déli fényben
pálmaágak lengedeznek
kósza szélben

nap-melegben
búzát kaszáló fegyencek
integetnek
várnak új Messiásra
szabad leheletre

Karácsony István

Ki vagy te nekem?

Te vagy, aki nőies vonalad
fátylával mindig megigéz
a kacsintgató napkeltekor,
az aranyveretes éjszakán
s a zöldes-barna délutánon.

Kohó-tüzes szerelmem
mézgacseppjeiből kanalizva
várom vágyódó ajkadat!

Máskor ölelő testvérként
kezemet fogva vezeted
tétovázva imbolygó léptemet.

Ha fájdalmasan vonyít bennem
az álnokul tüskéző mihaszna kor,
ott állsz mellettem, mint görög hős-anya,
akár az éggel is vív
szerelmes gyermekéért.

Amikor megyek utamon
a szigorú vadon fogni akaró indáin át,
veled kéz a kézben,
utat vágsz barátságunk villám-pengéjével,
s lendítesz előre!

Ha rám tör az őszinteség édes-savanyú aurája,
s lelkiismeretem szürke ólomsúlya
nehezedik tanácstalan lelkemre,
mint gyóntatóm, lelki vigaszom, biztatsz –
támaszbotot adva kezembe
felfelé, csak előre!

Vagy vállunkkal egymásnak feszülve,
kidagadó izmainkkal eggyé válva,
lábunkat megvetve gyúrva-gyúrjuk
az élet által elénk tolt feladat-kereszteket.

Mondd hát, ki vagy? Ki vagy te nékem?

A MINDENSÉG, akit a sokféle ági szivárvány-folyamból
font eggyé az Úr,
s én e hágcsón – olykor méltatlanul – hintázva
köszönetem illatozó tömjéntfüstjét küldöm Feléd!

Zöld

Tépett rét veszi illatos fürdőjét a nyári esőben.
A csenddel ölelkező dobpergő szólam,
néma hegyek pókhálós homályát hozza eléem.

Fenyőnek a tűje, s kócsagos sarja rám meredez.
S füst illatú pernye szállong alá.
levélnek fonákja bágyadt fénnel integet felém.

Jöjj, hát jöjj ide barátom
vár rád várban a rét.
Birkák bongyoros álmát a megterített gyeppel
sodorja eléem.

Mélyben és magasban

harsogó tavaszban
zuhog a fény
s
a
léptek
rövid pórázzal mérték
még májust adj nekem
itt serceg bennem ez az ostoba vágy
beszippantani a bimbózó világ
szanaszét sodródó édes illatát
vakító nap
vert arany s bíbor színe van
küzdök
birkózom
nem hagyom legyőzni magam
kapaszkodom
virágba
fába
recés szegélyű levél hasít
tanít ráeszmélni a valóságra

tócsák és mély vizek
ösvényen szorosra záródó ágak
paták nyoma mutatja
pocsolya partján ivott egy állat
őz lehetett
csúszik cipőm a sárban
érces hangú visító madár
ijeszt rám csenddel bugyolált
lomha délutánban
nyakamba
karomra
hajló

fűszálak selyme bágyaszt
lepke hintázik
boldogan
méhek zümmögnek nektárt vacsorálnak
dong és zsibong a rét
simítani sebhelyet
vérehullót kézfejemre óvatosan kenek
odébb feketült odvas fák
száraz ága reccsen
dédelgetett öröm és kín téblábol bennem
májusi hangodat sóvárgom
tarkómra hulló kezéd
fent fény csillan
messze szálló szárnyak
tavaszbucsúnk ideje újra elérkezett

fűtenger közepén alig hogy látszom
magasba
mélybe
nézek
meséket képzelek
szívérintősdit játszom

kúszik felém az alkony
hideg szelekkel támad
vállamra visszahúzom a pántot
hiába várok
sóhaj sem segít
szanaszét gurulnak
vágysúlytól
megrepedt színes üveggolyóim
mind.

**Banán
(mindennapi miértek)**

A Nagy csarnok egyik zöldségesénél állok, hosszú sor végén. Az előttem lévő nő – kis jóindulattal hölgynek is lehetne titulálni – kilép a sorból és a banánnal megpakolt pultrészhez megy komótosan válogat a banán füzérek között, szakértelemmel forgatja, nézegeti, végül egy jó nagy füzért választva, két kézben mintegy ölben fogva lassan indul a hosszan álló sor végére, elé. Figyelem őt. Bal karján mély, nyitott táská lóg. Jobb kezével ügyesen lecsavar egy banánt a füzér aljáról, ami a tátott száju táskába csusszan. Gyakorlott mozdulattal csukja össze a táskát, mintha most venné észre, hogy nyitva van. Oly szakszerűen teszi, valószínű nem először már, hogy szinte csodálom. Arca rezzenéstelen, elgondolkodó, szeme távolba néző. Beáll helyére, elé, aztán mintha megdöngölt volna magát fordul, a sor elejére, a banános részhez lépked, visszateszi a füzért (már egy darabbal kevesebb!) irányt vált és lassan elmegy.

A hosszú sorban állók közül többen is láttuk, senki sem szólt, én sem tettem. Apatikusan, szemlesütve, szinte szégyenkezve, várunk sorunkra és agyunkban munkálkodnak a miértek.

Miért lopott a jól öltözött, nem ágrólszakadt, nem éhesnek tűnő aszszony egy banánt?

És miért nem szólt felháborodottan egyszerre 2-3 hang is, de legalább egy valaki, én. Miért nem szólalt meg, senki? Miért nem szóltam én sem?

Így utólag elgondolkodva nem hagy nyugodni a kérdés, mi viszi rá az embert ilyen cselekedetre, s mi viszi rá az embereket a hallgatásra? „Hisz bűnösök közt cinkos, aki néma” és érezzük is, hogy bűnösök vagyunk.

Miért lettünk cinkosok? Miért lettem a cinkosa? Miért nem háborog eléggé az erkölcsi érzékem, és a többieké, akik szintén látták? Magyarázatot keresek.

Miért hallgattunk? Sajnálattól? Nem! Ez inkább egyfajta elégtétel, mert az eladók minduntalan becsapnak, csálnak a mérésnél, csálnak a visszajáró pénzzel, bele csempészik a silány árut a szép alá. Ezzel próbáljuk magyarázni szótlianságunkat.

Az igazság pedig az, hogy az erkölcsi szint ijesztően mélyre süllyedt..

Látszat és valóság (balladás eset)

Látszat

Télidő. Az öregek falak közé vannak zárva.
Szórakozásuk, az ablakon ki tekinteni.
Nézni madarakat, suhanó autókat,
elvértve a szomszédot látni, s megszólítani.

Utóbbi időben, szinte heti gyakorisággal,
a szembe-szomszédnál egy nő csenget.
Nyílik kapu, beengedi őt, ám a kutyákat
mint idegennél szokta-, most nem köti meg.

Az idő múlik. Egy, sőt két óra is eltelt már,
végre kapu nyílik, búcsúzkodás, indul a nő.
Párszor már kocsival is hozta-vitte.
Takarítónője lenne, vagy egy szerető?

Családi ebéd vasárnap.
Nagyi terít, s fél szemmel az ablakot nézi.
Itt a nő! Kezdené mesélni, de csak a gyerek figyel.
„Jaj, Nagyi, Bandi bácsi biztos a nénivel kavar!”
Sóhajtja komoly képpel a 10 éves Teri.

Valóság

Nyílik kapu, rövid kézfogás.
Ajtó záródik, csendesek a kutyák.
Szoba sarkában kényelmes fotel,
az asszony abban helyezkedik el.
Kész már a hosszú kávé, sok tejjel.
S a házigazda is pihen hintaszékében.

Fogy a kávé, tódulnak a szavak.
Csillagászat, művészetek, betegségek,
S családi történetek is elhangzanak.

Órára pillantanak, indul a vendég.
Az idő gyorsan múlt, már szürkület van.
a kapuban rövid kézfogás, érintésnyi puszi.
„vigyázz az úton” hallik halkan a hang.

Az asszony gondolatait rendezve bandukol haza.
Tudja, nyugodt álma lesz, nem ébrenlét az éjszakája.
Magány várja ugyan, de lelke feltöltődve.
Hisz benne, van egy beszélgető társa, igaz jó-barátja,

A férfi kutyáit, macskáját dédelgeti,
Tőlük kapja a szeretetet.
Gondolatai jelen élményével
fájó múltban kalandoznak.
Érzelmek hét lakattal zárva.
Magával végtelenül elégedett:
Őrzi a titkot.
A pajzson rés most sem keletkezett!

Lehoczky Győző

Édesanyámnak....

Szeretném e szót sokszor kimondani,
Hogy elférjen benne mindaz, amit érzek:
Szeretet, hála, nagyszerű öröm...
Ha kék szemén át a lelkébe nézek.

Tudom, sokszor fáj nemes szíved,
Ha rossz vagyok, ha helytelent cselekszem,
Betűvetés vagy olvasás helyett
A testvéremmel céltalan veszekszem.

Tudom szívedben gyakran könnyezel,
Ha pontatlan, rest vagy lassú vagyok,
Segítés helyett egyetlen Anyámnak
Gondot és szomorúságot okozok.

Tudom, hogy drága szorgalmas kezed
Védően óvja kicsiny életem...
Szeretve aggódsz, éberén vigyázol,
Hogy ne történjék semmi rossz velem.

Anyám! Lehet, hogy Te még azt hiszed
Kicsiny még, gyenge s erőtlen a lányod
S helyette Néked – őt az életeddel
Védened kell, mint törékeny virágot.

Anyám! Szeretett drága jó Anyám!
E szent napon ma szólni kell nekem
Hozzád! – kit mindig úgy szerettelek,
Hogy életemet adnám át Neked!

Hidd el Anyám, hogy már erős a lányod,
Ostoba játék már kevés nekem...
Az élethez, a gondhoz, alkotáshoz
Itt vagyok én is... itt a két kezem...!

Ha tanulással, tervvel és tudással
Sok év után már alkotni fogok.
Az eredménnyel, e büszke virággal
Újra Tehozzád, Anyámhoz futok...

.....

És így törlesztem le mit értem tettél,
Hogy nemes volt, s nagy volt az én Anyám,
Hogy bölcsen a jövőbe nézve felneveltél...
Anyám ... Édesanyám...!

Szeretném e szót sokszor kimondani,
Hogy elférjen benne mindaz, amit érzek:
Szeretet, hála s nagyszerű öröm...
Ha kék szemén át a lelkébe nézek...

Gyöngyi lányomnak Anyák napjára 1957. május hó 5-én

L. GY.

(Nikének sok szeretettel, emlékezősként a szép felolvasásra. 1982.
május 02.

Viki nagypapa)

Aki kapja
(interjú részlet)

– Kedves hallgatóink, szeretettel köszöntöm önöket, Kovács András vagyok, mai adásunk vendége dr. Hornyai Dezső fizikus, az MTA tagja, aki tavaly Széchenyi díjat kapott a hevített gázok változó haránthullámhossz törései interferencia szabályszerűségeinek akusztikus analízise kutatásai kapcsán. Professzor úr, üdvözlöm önt adásunkban. Bár műsorunk rövid, és szigorú szabályok alapján mutatunk be életutakat, azért előljáróban megkérdezem, laikusként, sikerült-e szabályszerűséget találni a gáz akusztikus analízise kapcsán?

– Jó estét kívánok, szeretettel üdvözlöm én is a hallgatókat, egy apró pontosítás, nem a gáz, hanem a hevített gáz hullámhossz törései esetén fellépő interferencia szabályszerűségeinek akusztikus analíziséről beszélünk, mert a fotonszabályszerűségeket már több évtizede....

– Ne haragudjon, lépünk is tovább, a hallgatókat ilyen mélységben már ne terheljük, lényeg, hogy sikerült szabályszerűségeket találnia?

– Nem, éppen, hogy semmifélt!

– Hmm, igen, akkor röviden újra műsorunk méltán népszerű technikájáról: Kérem, életének jelentős töréspontjait, jelentős eseményeit felvillantva engedje, hogy megismerjük Önt! Mi volt az első, mi az, ami az első emléke, mely esetleg a jövőt meghatározó lépés volt?

– A tisztelet, kérem. Egyszer hazajöttem az óvodából, és egy csúnya szót hallottam, és ezt el is mondtam a konyhában.

– És mi történt?

– Kaptam egy nagy pofont a nagymamámtól, és ez segített, hogy jobban igazodjak a szabályokhoz, legalábbis most úgy érzem.

– És utána, későbbi élmények?

– Nem akartam matematikát tanulni, és egy kövér hármas lett az eredménye.

– És a következménye?

– Egy nagy pofont kaptam édesanyámtól. Utána jeles lettem matematikából, ami jelen életutamat alapjaiban határozta meg.

- Majd ez után?
- Kamasz koromban igen hevesen érdeklődtem a lányok iránt, ez meglátszott teljesítményemen, nem volt biztos műegyetemi felvételem.
- Nem mondja, hogy e miatt is pofont kapott?
- De bizony (nevetés), még hozzá az addigi legnagyobb, édesapámtól, Isten nyugosztalja.
- Gondolom, ez után felvették.
- Igen, summa cum laude végeztem, és doktoranduszként maradtam bent az egyetemen.
- Remélem itt véget érnek a pofonok, hiszen sikeres fiatalemberről beszélünk...
- Nem, nem (fejcsóválás), a következő pofont menyasszonyomtól kaptam.
- Ejnye, miért volt erre szükség?
- Hitegettem, hogy elveszem, de csak halasztgattam, nem tudtam magam elkötelezni.
- Ezek után gondolom, nem is kötelezte...
- De igen, azóta is boldog párkapcsolatban élünk.
- Akkor elmondhatjuk, hogy a maga életének fordulópontjai mindig a pofonok körül forogtak.
- Igen.
- És hogyan lett kiemelkedő fizikus?
- A gázok kutatása körül értem el sikeres eredményeket, de nem tudtam dönteni a hevített gázokkal való, vagy a nagyon is csábító, már nem is gáznak, hanem plazmának nevezett terület felé, ugyanis a gáz hevített állapotban plaz...
- És mi, ki segített a döntésben?
- Drága professzorom, dr. Almuti Ferenc, sajnos már sok éve elment.
- Gondolom, nem pofonnal segítette dönteni (mosoly).
- De igen! Máig hálás vagyok érte, pedig az orrom vére is eleredt. Ezután jöttek a nemzetközi sikerek.
- De hát, ha nincs szabályszerűség, ugye, akkor igazából nem találta meg azt, amit akart?
- Nézze, nem szeretném untatni a kedves hallgatókat, de egy kutató számára a nem éppen akkora eredmény, mint az igen. A szabályszerűségből ugyanúgy le lehet vonni következtetéseket, mint a szabályszerűség hiányából, ugyanis a hevített plazma-

állapotú...

– Igen, igen, talán tényleg nem tudunk ebbe mélyebben belemenni most. Kérem, pár szót mondjon gyermekeiről! Ugy tudom, egy fia van, és egy lánya. Nevelési elveiben visszaköszön, visszaköszönt az, hogy életének fordulatait ilyen pofonegyszerű momentumok határozták meg (mosoly)? Hiszen fia kiemelkedő teniszező, párosban magyar bajnokságot is nyert.

– Igen. Amikor fiam a tanulás – ugyanis mérnöknek szántam – helyett egyre több időt töltött a sporttal, komolyan kérdőre vontam, és kemény vita alakult ki köztünk.

– És ön is élt a nagy pofon életirányító szerepével? Megkapta a gyerek is azt a bizonyos pofont?

– Nem, én kaptam a pofont tőle, amit most már nem szégyellek bevallani. Hiszen igaza lett, mérnökként ki tudja, jutna-e valamire... Büszke vagyok rá.

– Akkor, ha nem vagyok ízetlen, itt a csattanó, ön a pofonok esetén a kapó oldalon állt egész életében. Ne is haragudjon, de ezt az életutat nézve, szinte viszket a tenyerem....

Kreischer Nelly felvétele

Petrik István

Minden, ami élet

Hegy lábánál fakadok.
Ezer felé szaladok
Az utamat nem ismerem.
A tengeremet keresem.

Kelet felől szél terel.
Áztatlak. Vizes leszél.
Lábad sarát okozom.
Május eső, oltalom.

Hajók törzsét ringatom.
Határ vagyok. Tilalom.
Hidat építenek rám.
Sós víz lesz a cél-hazám.

Sziget vagyok. Víz ölel.
Ki nem akar, nem jön el.
Erdeimben vad lakik.
Elbújtatok valakit.

Csillag vagyok egeden.
Kérdésedre felelem:
a végtelen az én tanyám,
a Tejút volt az iskolám.

Csend voltam, de hang leszek.
Szünetjelet sem teszek.
Madárhang az énekem.
Szabadság az életem.

Vízcsepp vagyok. Zuhanok.
Élet után kutatok.
Ahol nincs, ott teremtek.
Az élet vagyok. Szeretnek.

2021.01.12. B.t.

Soha

Istenem, Erdély...
Sajog a szívem.
A Kárpátok között
bolyong a hitem.
Hova lett, hol van
a régi büszkeség?
A Hargita felett
szomorú az ég...

Istenem, Erdély ...
Fáj a lelke is.
Nyílik a völgyben
a magyar kikerics.
Hol van, hova lett
egy nép igaza?
Székelyek álma,
csángók vigasza ...

Temető kertben
ferde a kereszt.
E földből a gyökér
sohasem ereszt.
Szétnézek megint.
Könnyes a szemem.
Mentsd meg a bajtól
Erdélyt Istenem!

Templomok csendjében
nem alszik a hit.
A csillagösvényen
még várnak valakit ...
Egy maroknyi földet
szorít a kezem.
Ne hagyd el soha
Erdélyt Istenem!

A jelszó: szeretet
(Főhajtás egy igaz ember előtt)
*

Akinek bűn az erényed,
az tőled sokkal szegényebb.
Testben, lélekben, az agyban,
párhuzamos vonalakban
ragyogsz a végtelen felé.
Tisztán állsz Istened elé.
Kezedben fegyver sosem volt.
Mondatod más ellen sosem szólt.
A szeretet egyetlen jelszavad.
Te nem vagy bűnös, de védj magad!
Kinek a béke nem érték,
a szívét kötömbre cserélték...
Ki elítélt ölelés helyett,
az a törvénnyel sérteget...
Vádolhat, cellába bezárhat.
A lelkiismeret a kijárat.
Szabad vagy. Repkedhetsz galambként.
Adj igazságot szavanként.
Ossz békességet mosollyal.
Ne kend be magad a koroddal!

2021.02.22. Besenyőtelek

Teknyő

Kristályosan szikrázott, sziporkázott a januári napsütés ragyogásában a hófödte, hegyes-völgyes táj. A delet már elharangozták. Leopold Lajos és neje, Trézsi asszony disznóvágást terveztek. A nagyszerű alkalom másnapra ígérkezett.

A szintén e vidéken élő, kissé távolabbi szomszéd, Géza bácsi pálinkázgatott pillanatnyilag Lajosnál. Ebéd után érkezett.

Az öreg azt latolgatta, hogy gyalogszerrel a havas emelkedőkön – mert van még hátra három – mennyi ideig is fog tartani, míg hazakaptat.

Közben fogyott a barack.

Trézsi mély sóhajtással és elégedetlenséggel, csípőre vágott kézzel, mint egy Miska kancsó, megállt a konyha közepén.

– Nincs teknő – jelentette a helyzet állását, mivel számba vette, mi minden szükségeltetik majd másnap disznó feldolgozásához.

– Nekem van – mondta nyomban Géza bácsi. – Csak gyertek el érte, s hozzátok ide. Békebeli.

– De jó! Látnod anya, ahol legnagyobb a szükség, ott legközelebb a segítség – csapta össze és dörzsölgette két tenyerét Lajos. – Korán reggel megyünk, és jövünk, csak annyi az egész. Nem nagy ügy. Mindenki megelégedett a hallottakkal, a két férfi a pálinkával is egyelőre, így Géza bácsi rövidesen indult.

– Géza bácsi – kedélyeskedett a házigazda –, te három hegyen is túl lakol, mint a király a mesében! – azzal vigyorogva hátba veregették egymást ezek a pityókás hegyi emberek.

– Csak egy ugrás – tette még hozzá Lajos búcsúzóul.

A rádió másnapra is felhőtlen eget ígért fagyponthoz közeli hőmérséklettel.

Azt viszont elmulasztotta jelezni a rádió, hogy Leopoldéknál a kora reggel barackpálinkában fog úszni. Így esett, hogy a fürge Lajos csak az ötödik erélyes felszólításra indult a teknőért, fülön csípvé a művelethez a jelenlévők közül Gyulát, legjobb ivócimboráját.

Egyik lábunk itt, a másik meg ott! – harsogta vidáman, mikor kimibolyogtak az udvarból a sötétben, hidegben, hogy kisvártatva visszatérhessenek a disznóvágás helyszínére a teknővel.

Hogy miért csúsztak el állandóan az odafelé vezető úton?

Hogy miért volt meredekebb mindhárom kaptató és miért kellett mindig egymást is elrántaniuk, miközben fölfelé törekedtek, azután lefelé csúsztak és gurultak, felhemperedtek a hóban? Valamint az árkokban? Már ahol volt árok... vagy csak túskebozót...

S hogy miért kellett még egy-egy sört meginniuk a harmadik, a nagydomb aljában a közértben, amely már megnyitott, de csak leltárra, mire odaértek?

Hogy Géza bácsinál a két szilvórium már csak mogyoró legyen a hab tetején...

Mert visszafelé jövet be is zárt a bolt, elvágva az utánpótlás útját, de a két buzgó teknőszállító így megihatta az otthonról csempészett fél liter barackot is...

Mindezek után most már úgy érezték, készek a feladatra: elég erősek, fel tudják cepelni a visszaúton a nagydombra a nehéz, tölgyfa alkalmatosságot.

Próbálták.

Isten tudja, hányszor rugaszkodtak neki, ugyanazzal a gyászos eredménnyel.

Folyton visszacsúsztak, felbucskáztak, estek-keltek, összegabalyodva a miskulanciával hármásban, s újra meg újra lent heverték a domb aljában, rugdosva, gyalázva, okolva a másikat. Keservükben keresetlen, ékes magyarsággal adták az amúgy néptelen, hófehéren csillogó békés, téli táj tudtára, mit is gondolnak arról, nekik most teknőt kell szállítaniuk.

Közben az időérzéküket is teljesen elveszítették.

A tekenő egyre nehezebb és nehezebb lett.

Mielőtt rendkívüli módon megutálták volna egymást, a domb aljában felfordították, és ráültek gondolkodni az ellenségre.

Egyre csak emelkedett a nap.

– Ha erre jön valaki, adok neki egy százast, csak vigye fel erre a dombra nekem – sóhajtotta nehezen forgó nyelvvel Lajos.

Történetünk idején a legkisebb havi jövedelem 3.800.-Ft volt.

Jelentős ajánlatnak számított hát a százas, uszkve fél napi bér.

De hol is van az a valaki?

Üldögéltek a kivájt fadarabon és csöndesen – olykor hangosabban – bölcsekedtek a maguk módján. Igyekeztek ébren tartani a másikat, mert úgy érezték, az ittasság leveszi őket a lábukról, leragad a szemük.

Hideg volt, de nem fáztak.

Hogy mennyi idő telt el, míg felbukkant végre egy figura, akibe látatlanba minden hitüket vetették, azt nem lehet tudni, de a Nap akkor magasan járt már.

És jött Ő.

Egészen vézna ember volt és mindent elsöprően sovány. Zörögtek a férfiú csontjai, szívós, pipaszár lábai lötyögve végződtek elnyútt csizmájában. Zsebrevágott kezekkel, biztos léptekkel közeledett a síkos úton. Nyílt, becsületes arca ráncos volt, szeme hunyorgott a napsütésben.

„Rozoga”- gondolta Lajos, mégis valahogy érezte, igen, hogy ez az az ember, aki nekik kell most. Megszólította, amaz megállt.

– Jó napot adj’ Isten!

– Magoknak is!

Feltápáskodtak a teknőről és visszafordították, egyenesen az emberke elé. Ő csizmája orrával megbillegtetette csöppet, s miután alaposan szemrevételezte, megállapította:

– Teknyő.

Kijelentése érzelmek nélkülinek tűnt.

– Az. Békebeli – hagyta rá Lajos fanyarul.

– Disznyót vágnak? – érdeklődött a jövevény a továbbiakban, szeme sóváran nézett át a két férfi alkoholgőzén, egyenesen az ő szemükbe.

– Azt – bólintottak. Mindannyian tudták, hogy meghívni nem fogják. Leopold rátért a lényegre:

– Az van, atyafi, hogy maga kap egy százast, ha ezt a teknőt felviszi erre a nagy dombra. Mi nem bírjuk.

A férfiú szeme felcsillant az ajánlatra.

Azután felhúzta a bőrt a fogain, melyek ráncaihoz képest meglepően egészségesek voltak. A tenyerébe köpött.

– Boríjják a hátomra – fordult meg.

Nagy üggyel-bajjal rátették és ő megindult.

Határozott lépésekkel, végtelen biztonsággal, szinte erőlködés nélkül egy szuszra fölvitte a meredeken a „teknyőt.”

Odafönt levágta a földre. Még csak nem is lihegett...

Lajos és Gyula tántorogtak, meg-megcsúsztak, de sikerült követniük igen nagy álmélkodások közepette.

A „Rozoga” megkapta a szép, piros Kossuthot, megbökte sapkaszerű lityakját, zsebre csapta kezeit és komótosan továbbállt.

Éppen delet harangoztak.

A két felsült teknőszállító döbbenten nézett össze...

Mi lesz otthon, mert ezzel ugyancsak elkéstek...

– Majd kimagyarázom... – dűnnyögte bizonytalanul Leopold Lajos. Lassan, rosszkedvűen vergődtek át a két kisebb dombon, s végre bekanyarodtak a kapun, de ekkorra újabb másfél óra telt el...

– Itt is vagyunk! – kiáltotta megjátszott derűvel Lajos, de már csak Trézsi asszony mosogatott az udvari tűzhelynél.

– Már nem kell, vigyétek vissza – mondta mérgesen.

Egyedül csinálta végig a vágást a többi ittas férfival. Nem volt könnyű dolga.

Lajos és Gyula csatakosan rogyott le a lócára.

– Azt nem – nyögte Leopold. A szagoktól elkomorult a gyomra. Hirtelen világvége hangulat fogta el.

– Soha többé nem vágok disznót – jelentette ki dadogva a rosszul-léttől.

Az asszony karcos, jegeces pillantását beleakasztotta férje bávatag tekintetébe. Leopold felállt a helyéről.

– Lajos, te ma sem vágtál disznót. Én is csak egyet – mondta Trézsi, belenyúlt a mosogatóba, s kiemelte onnan a nagykést.

– Eddig – tette hozzá nyomatékosan és kezében a mocsoktól csöpögő pengével, félrehajtott fejjel lassan, nagyon lassan megindult idétlenül hátráló férje felé...

Érkezel
(Unokaöcsémnek)

Nem tudtam, hogy létezel,
álmodtam, hogy érkezel,
titok még, fiú leszel vagy lány –
Szálingóz a hópehely, csengő hangja száll.
Egy égi hírnök útra kél,
hogy elhozza a csodát.

A csendes éjszakán,
áldott fény ragyog reánk,
angyal suhan át a kis szobán.
Sok emlék megtalál, elcsitul minden, mi fáj,
a Szeretet jászolánál lelkünk hazatalál.

Megtudtam, hogy létezel,
örültem, hogy érkezel.
Szívem bűvös érzés járja át –
Angyalszárnyat kergetek a régi ház falán,
mellettem egy kisleány,
ki már a Te Anyukád.

A csendes éjszakán,
áldott fény ragyog reánk,
angyal suhan át a kis szobán.
Sok emlék megtalál, elcsitul minden, mi fáj,
a Szeretet jászolánál lelkünk hazatalál.

Ajándék, hogy létezel,
tavasszal megérkezel.
Tőled még szebb lesz a nagyvilág -
Mesél majd Nagymamád,
dalol Nagypapád. Veled újra átéljük
a karácsonyi csodát.

Ha sötét lesz az éj,
vezet majd a csillagfény,
nem bánthat Téged semmi, ne félj!
A csillagfénye ég,
ne ijesszen a sötét,
hallgasd, a lelked mit zenél!

Karácsony van, létezel,
úgy várom, hogy érkezel!
A boldogságtól könnyezem, talán -
Lobog már a gyertyaláng, együtt a család...
Szentestén ma Érted száll a mennybe fel az imám.

Oltalom.
Fehér percben
sötét óra.

Otthonom:
Elvesztettem(?)
doktor szóra.

Irgalmazz!
Sötét villám
terve ellen.

Otthonom!
Büszke hibám:
megszülettem.

Oltalmazz!
Földi létre,
magas uram!

Otthonom?
Vezesd végre
Haza utam!

Szégyen

Vendég kollégák és diákok érkeztek a Budapestre az egyik nagy múltú, Ének-zenei, Nyelvi Általános Iskola és Gimnáziumba, Bécsből. Sok éve jól működő kapcsolat volt ez már a bécsi iskolával. Főleg az iskolák kórusaira épültek a programok egy héten át, de azon kívül is igyekeztek élményeket nyújtani a vendégeknek a budapesti vendéglátók. Legközelebb pedig majd ők utaznak Bécsbe.

Gábor a kilencvenes évek előtt, orosz- magyar és ének-zene tanár volt, aztán később az oroszot a németre cserélte. Az évek során jól összebarátkozott a bécsi kórusvezetővel, Jürgennel.

Egy szabad délutánon, gyors városnézést terveztek az esti Opera házi program előtt. Jürgen kíváncsi volt milyen képet mutat a rendszerváltás után, Budapest. Gábor előző este úti tervet készített, hogy hová vihetné, mit mutasson meg a városból a barátjának. Vár, Gellért-hegy, a Vásárcsarnok szecessziós épülete, de ilyen szép tavaszi időben, lehetne sétálni az Orczy- kertben vagy a Feneketlen-tónál is. A Fasori evangélikus templomot is szívesen megmutatná, ahová már gyerekkora óta jár. Túl sok a lehetőség egy rövid délutánra. Majd Jürgen választ, hogy mit szeretne, na meg attól is függ, hogy mi fér bele az időbe. A távolabbi helyekre Gábor autójával mentek. Útközben, többször a piros lámpáknál, kéregető hajolt az autó ablakához. A Gellért-hegy oldalában, amikor felfelé sétáltak, hogy gyönyörködjenek a Dunán átívelő hidak látványában és a pesti oldalon kínálkozó panorámában, egy padon hajléktalan feküdt, körülötte szatyrokban az összes motyójával, jól látszott, hogy azon a padon lakik. A vásárcsarnoknál is kéregetők a Fasori neogótikus templom lépcsőjén ott ült a Gábor által már jól ismert öreg koldus. Kezdte kényelmetlenül érezni magát, ahogy rádőbbsent, hogy itt is ott is felbukkan egy, egy nyomorult ember az egész délutáni nézelődésük során. Láttá ő ezt eddig is, néha az autóból egy százast, máskor meg leintette a pénztárcájában aprópénz után kutató feleségét, hisz úgy is csak elissza az a járdaszigeten kéregető a pénzt. A megszokott temploma előtt ülő idős koldusról meg azt gondolta karácsonykor, hogy haza kellene vinni, megebédeltetni, de csak egy futó gondolat maradt, hiszen

nem ez a megoldás. Utána úgy is megint a hideg utcára kerül a szerencsétlen. Szóval eddig is tudta látta, de most ez előtt az osztrák előtt, egyre jobban szégyenkezett. Jürgen még ment volna megnézni az Eiffel cég tervezte Nyugati pályaudvart, meg a bolhapiacot, de szerencsére arra már nem maradt idő.

Jürgen észrevette Gábor zavarát, amikor az magyarázta neki, hogy sok munkahelyet megszűntek a munkásszállókat bezárták. Amaz derűs mosollyal nyugtatgatta, hogy ne aggódjon, ez így természetes. Ez afféle szelekció. Az erős a felszínen marad az élhetetlen elbukik. Ez így természetes. Gábor kicsit megdöbbent, barátja eszmefuttatásán, mert általában együtt érző ember volt, bár hol így, hol úgy gondolkodott az utcán lézengő emberekről. Legtöbbször sehogy sem gondolkodott róluk, csak futott a mókuskerékben a hét-köznapiakon. De, mert befolyásolható is volt, és úgy könnyebb is volt a lelkének, ezután igyekezett barátja szemével szemlélődni és átvenni annak laza, felsőbbrendű, nemtörődömségét. Estig meg is győzte magát. Elmennek egy jó étterembe vacsorázni, utána este az Operába már közösen a többi kollégával. Nincs itt semmi baj. Azért, miután már az osztrák vendégek elutaztak, vasárnap egy kicsit több aprópénzt adott a templom előtt üldögélő öregembernek és beülve a megszokott helyére a padba, tekintetét az oltárképre szegezve, mintha a képhez intézné, attól várná a választ, feltette magában a kérdést: Ez tényleg így természetes?

Arcmaszkban a szem beszél

Ne bánd, ha csak a szemeket látod,
többet tudsz meg, mint gondolnád.
Hidd el a szem nem olyan álnok.
Őszintébb a szem, mint a száj.
Ha meglát, felragyog, mosolyog,
Rád csodálkozik, kíváncsian, kereken.
Összenéz, összekapcsolódik.
Nevet is, kacagni is tud a szem.
Néha lehet, hogy pimaszul bámul,
máskor meg pislog, szemérmesen.
Elnéz, kinéz, félrenéz, felnéz
de ha bántóan lenéz,
akkor egy másik szempár
a könnyektől elhomályosul.
Nem mindegy, az sem, hogy
maga elé mered szomorúan,
vagy a távolba bambul
hosszan, ábrándosan.
Vannak tiszta gyermekszemek,
ifjú szépen csillogó tekintetek,
hűséges kutyaként nézők,
s megtört, fénytelen öregek szemek.
Szűrős tekintetűek, haragosan,
szikrát szórók és dacosak.
Szelídek, kedvesek,
álmosak, szerelmesek.
Ha becsukom a szemem,
akkor, elrejtetem
előled a lelkemet.

Szakáll-sztori

SIMA MODORÚ, KÖLYÖKKÉPŰ FIATALEMBER VOLT, akit szó-
rakoztatott az, hogy a koránál fiatalabbnak nézik. Holott a húszas
évei második felében az ember már nem kölyök. A házas ember
meg pláne nem.

Két év katonaság a Magyar Néphadsereg egyik kihelyezett lokáto-
ros századánál észrevétlenül belopta a szótárába a házas ember
kifejezést. Eleinte ugyanolyan furcsállva hallotta, mint azt, hogy a
tiszántúli cigányok szókincsében kétféle ember létezett: a cigány
és a paraszt. De azon az őszelön már nemigen gondolt a katona-
ságra. A leszerelése után alig több, mint fél évvel megházasodott.
Más gondolatok foglalkoztatták.

A huszadik század hatvanas éveiben egy szemérmes katolikus
családban, Pesten, meglehetősen korlátozott tapasztalata és el-
képzelése volt a nemek kapcsolatáról. Különösen annak praxisáról.
Ma már gyermekeknél is elképzelhetetlenül hiányos felkészültség-
gel, lényegében ilyen irányú tapasztalatok nélkül lépett házasságra.
Viharos gyorsasággal, néhány hetes ismeretség után. A feleségé-
nek csak a vonzó tulajdonságait látta és a benne rejlő jó lehetősé-
gek kibontakozását remélte. Mert úgy gondolta, hogy a szeretet és
a szeretetből vállalt türelem, mindent megold. Csak idő kell hozzá.
Ezt nem mindenki látta így. Amikor jelöltjét bemutatta a fiatal pap
barátjának, ő nem foglalt állást. Jó egy hét múlva találkoztak újra.
Tulajdonképpen a katonaság óta más barátja nem is volt. Ültek a
régi pesti gettó egyik mellékutcájában, egy harmadik emeleti al-
bérlet cselédszobájában, és beszélgettek. A könyvespolcon min-
denféle gyógyfüvek, kis üvegekben, papírzacskókban. Ettől enyhe
gyógyszerillatú volt minden. A gyógytea is, amelyet szűrőszűrővel
szűrték. Nem sokat gondolkodott a miérteken, csak elfogadta a barátját
olyannak, amilyen. Gyerekkorától kezdve általában néhány évvel
idősebbek voltak a barátai, akikkel jól érezte magát. Mint most is.
Ez a pap nem volt igazi füves-ember, de kétségtelen, hogy az előző
téli még két bottal járt. Öreg, ugyancsak pap barátja készítgette
neki a teákat, kenőcsöket – és mostanra már járni tudott bot nélkül.
Lassan, óvatosan, de járt. Türelmesen végighallgatta a fiatalember
előadását, válaszát arra a kérdésre, hogy mi lesz, ha a rövid isme-

retség után, már házastársként derülnek ki rossz tulajdonságok a lányról, mert hiszen fiatal, idén érettségizett. A válasz lényege szerint a megoldás a mindent megoldó szeretetből hozott áldozat volt. Teljesen őszintén hitte, amit mondott – és az meg is felelt a vallásos tanításnak. Általában. Ahogy ő értelmezte. A papnak arcizma sem rezdült. Azután sokáig hallgattak. A fiú nézte a barátja arcát, olajbarna bőrét a napfény aranyosra festette.

Lassan már alkonyodott. A háta mögötti ablakon besütött még a nap, de az árnyék egyre följebb kúszott a vele szemben hallgató emberen. Már majdnem elérte az állát, amikor elkérte a fiú jegygyűrűjét. Maga elé tette az asztalra, a matyó hímzéses terítő közepső rózsájára. A szíve fölötti ingzsebből egy arasznyi aranyláncot vett elő. A végén egy kis csepp formájú nehezék lógott. Könyökét az asztalra támasztva a gyűrű fölé lógatta a szerkentyűt. A kis ingát. Nem sokkal később az ingácska kilendült. Eleinte tétován. Később, mintha körözött volna, a jegygyűrű vonalát követve. Sosem tudott visszaemlékezni, hogy milyen irányban. Az ingás ember figyelmesen nézte. Előbb az egyre határozottabban mozgó ingát, majd őt is. Azután behunyta a szemét, sóhajtott, és végül visszatette a láncot a zsebébe. Majd, mintha álomból ébredne, ennyit mondott:

– Régi tapasztalat, hogy az emberek hajlamosak arra, hogy az egyik börtönből szabadulva, a szabadság mámorában egy másik rabságba kerüljenek. Önként. Óvatlanul.

*

AZ ANYJA FÉRJIDEÁLJA BAJUSZOS, PIPÁZÓ FÉRFI VOLT. Így azután az apja élete végéig pipázott. Igaz, bajuszt sosem növesztett. Az ő helyzete egyszerűbb volt: csak szakállt kellett növesztenie. Mindjárt, a házasság első hónapja után.

Felesége kívánsága szinte kapóra jött, mert az érzékeny arcbőrén kemény bajusz- és szakállszőrzet sarjadt. Így a borotválkozás minden nap, vagy esetleg naponta kétszer, kifejezetten kínszenvedést jelentett a fiúnak. Még jó pengével is. Állandón sebes volt az arca, az álla, a szájug környéki puha bőr. Utálta. Enyhe nárcisztikus hajlama rendszeresen a tükör elé vonzotta, otthon, munkahelyen és mindenütt. Bárhol, ahol tükör volt. Még a Nagyáruház oszlopainak tükörburkolatára is odasandított, hogy minden rendben van-e. Még jó, hogy a próbafülkébe nem kukkantott be. Szeptember végére

helyre kis szakálla serkedt.

– *Balbo szakáll* – mondta a keresztanya, amikor meglátta. Kortársai közül senki, de a szülei korosztályából többen is tudták, ki volt Italo Balbo. Híres-hírhedt olasz vadászpilóta.

– *Lenin szakáll* – ez a munkahelyén a szakszervezeti bizalmi véleménye volt.

– *Kecskeszakáll* – ezt meg a segédmunkások állapították meg.

A legkevésbé sem érdekelte mások véleménye. Elégedett volt azzal, hogy a feleségének tetszik, így. És ő is megszokta lassan. Nem bánta, hogy valamiben különbözik a megjelenése a sima bőrű kortársaitól. Idővel természetesnek érezte, hogy olyan, amilyen. Így köszöntött be az ősz. 1966 ősze.

*

KISSÉ VACOGOTT A HAJNALI KÖDBEN, de vidáman füttyörészve baktatott végig Mária-remetéről az Ördögárok völgyén. Az autóbushoz. Kifejezetten örült ennek a két és fél kilométeres sétának, vagy ügetésnek. Az első hűvösvölgyi járattal kellett bemennie a városba, ha nem akart elkésni. Ugyanis a proletárdemokrácia érvényesülése érdekében azt találták ki a munkahelyén, hogy az irodában, a központban dolgozók is akkor kezdjék a munkát, amikor a műhelyben a melósok a műszakot.

A remetei ház volt az utolsó elhárított akadály a gyorsan megkötendő házassága előtt. Amikor a közeli ismerősöknek egyértelmű lett a helyzet, a későbbi anyósa meghívta egy kis esti beszélgetésre. Az anyós a bibliai erős asszony, a *mulier fortis* élő példánya volt. Fiatalon református diakonissza, aki egy nála fejjel alacsonyabb zenészhez ment feleségül. Egy tenoristához. Két lányuk született. Egy este a férfi nem tudott bemenni a lakásukba, a holmija bőröndökbe csomagolva várta az ajtó előtt. Elváltak. Az asszony egyedül nevelte a két lányát, de azok apjukkal is tartották a kapcsolatot. Néhány háznyira laktak egymástól, ugyanabban az utcában. A két lány egyébként: tűz és víz, illetve fordítva, a simulékony modorú, mindig számító nővér húga csak azért is a dacos vadócot játszotta. Nem is rosszul. Sőt.

Furcsa esti beszélgetés volt a hangulatos állólámpa alatti kisasztal mellett. Finom rántottát ettek és életében először akkor ivott malagát. Nagy hallgatások és sóhajtozás után azt kérdezte tőle az

asszony, hogy tényleg meggondolta, komoly-e a házassági szándéka. Utalt arra, hogy némi problémák miatt a pesti gimnáziumból a debreceni apácákhoz íratta át a lányát. Ott is érettségizett. Hogy milyen problémák miatt, arról nem beszélt az asszony, a fiú meg restellte megkérdezni.

Egyébként is kifejtette, hogy nem látja a házasságkötés időpontját közelinek, mert először lakást kell szerezniük. Ekkor ajánlotta fel nekik a Mama a remetei házikóját. Nem fogadta el a fiú ajánlatát, hogy természetesen havonta fizetnek, mintegy bérleti díjat.

– Ugyan, hogy képzeled?! Csak nem fogok családon belül pénzt kérni, amikor nekem nincs szükségem rá? A házat örököltem egy öreg bácsitól, akit a kórházban látogattam. Üresen áll, ha ti ott laktok, legalább rendben tartjátok. Az első néhány évben, amíg összeszeditek magatokat, megfelelő lesz nektek. Nyugodtan fogadd el, ennyivel tudok hozzájárulni a dolgaitokhoz.

Elfogadta, gyanútlanul, de nem nyugodtan.

*

A HÚVÖS HAJNALI KÖDBEN SZINTE ÖSSZEBÚJTAK A BUSZRA VÁRAKOZÓK. Másfél tucatnyi ember toporgott a büfé előtt. Fejük fölött nem volt tető, akadálytalanul szállt föl a cigarettafüst és a nyugós tömeg párája. A Hidegkúti út felől autóbusz motorhangja közeledett.

– Kapaszkodjunk össze, magyarok, mert jönnek a svábok! – hangzott a jelszó, és a fiú is igyekezett a tömeggel tartani.

– Az elvtárs jöjjön velünk! – egy kéz nehezedett a vállára.

Megfordult. Két szürke egyenruhás, tányérsapkás rendőr állt a háta mögött. Teljes fegyverzetben. Mindkettő magasabb, erősebb nála. Kifejezéstelen arccal kísérték odébb, az eresz alá. Az autóbusz bekanyarodott, a tömeg megrohanta. A kalauz csengetett, a busz pöfögve elindult.

– Ezzel kellett volna elmennem, hogy ne késsek el a munkából.

Semmi válasz. Azután a magasabbik elkérte a személyi igazolványát. Esze ágában sem volt ellenkezni. Sem kérdezni. Tudta, hogy az előző megjegyzése is teljesen felesleges volt. Találkozott már egyenruhásokkal. És katona is volt két évig. Az igazolvánnyal együtt odaadta a katonakönyvét is. Jó tíz percig, vagy még tovább tartott az adatok azonosítása. Gondosan tanulmányozott az

őrmester minden bejegyzést. Gondot okozott, hogy nem magyarországi születésű, hogy mikor nősült és mióta dolgozik a jelenlegi munkahelyén, meg hogy miért lakik Remetén, ha állandó lakása van Pesten. A katonakönyvét is megnézte és egy kissé csodálkozott, hogy a Magyar Néphadsereg Kétszeres Kiváló Katonája kiüntetéssel szerelt le. Felvonta a szemöldökét, de nem szólt rá semmit.

A tüzetes ellenőrzés egyetlen kifogása az volt, hogy az igazolványképein nem volt (még) szakállas. Sem a személyiben, sem a katonakönyvben. De annyira pontosan ismerte még a különleges adatait is, meg a kétféle igazolvány adatainak egyezése is hozzájárult, hogy végül nem találtak lényeges kifogást.

Az igazoltatás közben viszont a másik mereven részegezte a szemét és rezzenéstelenül bámult az arcába. Egészen addig, amíg egy régen látott barátja tanácsát követve nem viszonzta a tekintetét. Csakhogy nem farkasszemet nézett a tizedessel, hanem a homloka közepére, a „harmadik szem” helyére koncentrált. A tizedes elfordult. Körülnézett, de nem jött sehol senki. Végül, mindent rendben találva, elkészöntek és elsétáltak.

A munkahelyén nem okozott gondot, hogy elkésett.

*

ELTELT A SZEPEMBER, ELJÖTT OKTÓBER ELEJE IS. Kialakult a mindennapok rutinja. Minden mintha menetrend szerint történne. Nem érzékelte, hogy megindult a mókuskerék. A felkelés, a készülődés, munkába indulás. Csöndben, hogy fel ne ébressze olyan korán a fiatal feleségét. A futamodás a háztól az autóbusz végállomásáig.

Azt már megszokta, hogy ha szaladt, útközben melyik kutya menynyire ugatta meg. És lassan már elvárta a néha haragos kíséretet. És azt is megszokta, hogy minden reggel igazoltatta őt ugyanaz a két rendőr. A különbség csak annyi volt, hogy így, október elejétől valahogy jobban fel voltak fegyverkezve. Vagy csak az volt a benyomása, mert marconább ábrázattal faggatták az adatairól. Újra meg újra szóba került, hogy miért visel szakállt? Ez volt a súlyponti kérdés. Meg miért nem szakállas még mindig a személyi igazolványában a képe?

Először csak azt találta magyarázatnak, hogy az orvos szerint

szakáll-fertőzést kapott és azért nem szabad borotválkoznia az álla környékén. Úgy látszik, ezt nem teljesen hitték el, vagy megbeszélték a kollégáikkal, mert néhány nap után mégsem fogadták el magyarázatként. Mást kellett kitalálnia. Szerzett tehát igazolást az üzemorvostól, miszerint a borotválkozástól tartózkodnia kell. Akkor meg ahhoz kezdtek ragaszkodni, hogy cseréltesse ki az igazolványképet. Sikerült kitérnie ez elől is, mert elhitték neki, hogy csak három hónapig nem szabad borotválkoznia. De még nem telt el az a bizonyos három hónap, amikor váratlanul abbamaradt a minden reggeli igazoltatás.

November közepe volt, tíz évvel a forradalom után.

*

NEM VOLTAK MÉG FEJVADÁSZ CÉGEKNEK NEVEZETT EMBERKERESKEDŐK az országban. A bérabszolgaság is csak a kapitalizmus politikai gazdaságtan tananyagában szerepelt, „a munka nálunk becsület és dicsőség dolga” volt. A munkanélküliek nem a gyárfalakon kívül csellengtek. És a vállalatok, cégek vezetői személyes ismerőseik és kapcsolataik útján kerestek megbízható alkalmazottakat a fontosabb munkakörökbe. A „munkaerő csábítást” büntették. Egy negyedév után mégis a harmadik munkahelyen találta magát. És a fizetése is megkétszereződött. Külön történet az, ahogy helyenként vicces, helyenként tragikus felhangokkal egyik munkahelyről a másikra került az ember akkoriban. Lényeg az, hogy a BFEM beruházási előadója lett a fiatal házasember.

A Váci út és Dráva utca sarkán áll az Elektromos Művek patinás épülete. A régimódi házban zsúfolt kis irodák, de bálteremnyi mellékhelyiségek vannak. Zöldre mázolt fa válaszfal választotta kettőfelé a termet, és osztotta fülkékre a férfi és a női mosdót. A férfiak részén vagy öt méter hosszú csempefalon csorgott naphosszat a víz, hogy azután a fal aljában lévő árokban, a lefolyóban eltűnjön. Nem érezte jól magát abban a helyiségben, annak ellenére, hogy a hatalmas ablakokon dőlt be a fény. Valahogy a salgótarjáni kórház hatalmas csempézett fürdőmedencéjére emlékeztette. Kis gyerek volt, amikor apja munkahelyén volt ő is néhány hónapig. Mert a háború utáni nyáron Pesten kevés volt az ennivaló és anyja egyedül jobban boldogult a két kisebb testvérével.

A bányászakórház majolikacsempés fürdőjében szobaméretű hatalmas kád volt a sarokban. Nem is kád, hanem egy fél méter mély fürdőmedence. Két lépcsőn lehetett belemenni. A fiú egyedül fürdött az első este. Nagyon kellemes volt a melegvízben pancsolni. Egészen addig amíg a bal hátsó sarokban lévő lefolyón nem kezdték leengedni a vizet. Ahogy fogyott a víz, hangtalan örvénylés keletkezett a medencében, majd surrogás, szörcsögés, egyre erősödő, időnként félelmetes zúgás harsant fel. A kislának legalább is félelmetes volt a zaj. Szinte reszketett, amikor az apja érte jött.

– Mi van, kislány? Miért reszketesz? Fáztok?

– Nem fáztok. Félek.

– Mitől félsz? Nem bánt itt senki.

– De a víziló. Ott ordít a sarokban. El fog nyelni.

Nagy nehezen tudta az apja megnyugtatni. És azután nem kellett egyedül fürdenie esténként. Ha Apa is ott volt, a víziló sem mert feljönni a víz alól. Csak bögött, ordított, minden este.

*

EREDMÉNYESEN VIZSGÁZOTT a beruházási ismeretekből, mert kétheti kemény tanulás után már szinte betéve tudta az impozáns méretű Építőipari beruházási kódexet. A három tagú bizottság és a cinikus, hivatása gyakorlásától eltiltott jogász főnöke is gratulált. Áldomás nem volt.

Tizenegy óra tájban elballagott a mosdóba. Általában a bal sarok közelében, az első és a második ablak között szokta a dolgát végezni. Valaki bejött és vagy két méternyire megállt, ugyanazért. Amikor a fiú végzett, a jövevény felé fordulva akart a kézmosóhoz menni. A másik, jó 190 magas, középkorú, kék overallon nyitott pufajkát viselő, svájcisapkás, erőteljes ember, ránézett. Arca eltorzult, elkáromkodta magát és a nadrágját rángatva ráordított:

– Maga mit keres itt?! Hogy kerül ide?

– Itt dolgozom.

– Ne hazudjon, a fene a pofáját! Maga miatt lehugyoztam a nadrágom! Tűnjön a fenébe! Azonnal hagyja el a házat! Meg ne lássam itt még egyszer!

– Nem megyek sehová. Fél négyig tart a munkaidőm.

– Hol dolgozik?

– A Beruházási csoportban. Itt az emeleten.

A munkásruhás ember elrohant. Dúlva-fúlva.

Fél óra múlva hívták a fiút a műszaki igazgatóhoz. A főnökével együtt. Ott újra találkozott a dühöngővel. Az igazgató íróasztala előtt állt. Pufajka és svájcisapka nélkül. Elöl közében kopaszodott és így a feje nagyobbnak látszott, mint amekkorára emlékezett. Kiderült, hogy ő Simon elvtárs, a vállalati rendész. Megerősítette, hogy ezzel a fiatalemberrel találkozott a mellékhelyiségben. Megnyugtatták, hogy mindketten rendes, becsületes dolgozó emberek, akiknek nincs miért haragudniuk egymásra. Az ember a főnökök felszólítására, vonakodva ugyan, de kezet nyújtott. Az irodából a két fél együtt ment ki a titkárságon keresztül.

– Simon elvtárs, műszak után megiszunk egy sört a sarki büfében? Beszéljük meg a dolgot.

– Benne vagyok. Ott találkozunk. Viszlát!

*

A MÁSODIK KORSÓ SÖRT ISZOGATTÁK a talponállóban, amikor a behemót ember némi unszolásra elmesélte az izgalom okát. Már tegeződtek.

– A szakállad az oka mindennek. Amikor rád néztem a klotyóban, egy pillanat alatt fölment a pumpa. Ötvenhatban mindenki elpucolt a házból, amikor az első lövések eldördültek. Akkor még egyszerű melós voltam, karbantartó. Szerdán már csak ketten maradtunk az egész épületben a komámmal. Rajtunk kívül senki nem jött melózni. Üres volt a ház. Ő sződligeti volt és reggel bejött, de délután nem mert hazamenni. Körül mindenütt lőttek. A földszinten voltunk, amikor dörömböltek a Váci úti kapun. Kinéztem a kukucson: néhány fiatal srác volt. Gondoltam elkergetem őket, semmi keresnivalójuk itt. Amikor megnyitottam a nagykaput, belökték és akkor láttam, hogy fegyver van náluk. Géppisztoly. PPS, dobtáras. Ismered? Igen? Lőttél is vele? Kétszer is kiválót? Nahát, akkor tudod, milyen érzés lehetett, amikor rám fogták. Kettőnél volt davaigítár, a többinél ez-az. Az egyik suhanc, olyan szakállas, mint te, az udvaron a falhoz állított. A rohadt anyját! Engem, a becsületes melóst – egy pudigán! Hogy huligán? Mindegy, minek hívjuk. Úgy is mondhatjuk. Ott állt velünk szemben az a szakállas majom és rám fogta a fegyvert. Pont úgy nézett ki, mint te, ma délelőtt.

Azt hittem, rémet látok. Nem történt semmi, nem találtak senkit és nem vittek el semmit, de hónapokig nem akartam lemenni az udvarra. Hát ezért, haver. Bocs. Egy kissé fölment a pumpa délelőtt. Asszem, így érthető.

– Ötvenhatban 16 éves voltam. Harmadikos gimnazista. És nem volt szakállam. Az az ember még egyszer annyi idős lehet, mint én.
– Most már tudom. Ha utána gondolkodok, igazad van. Csak a szakállad miatt elborult az agyam. És miattad hugyoztam le a nadrágom. Meg a cipőm is. Na, szevasz. Vágasd le a szakállad. Nem vágatta le. Máig sem.

Fotó: Fajkus József

TÉ-GALÉRIA

Ilka Gábor

Égbolt

Csillagvizsgálók

Kávránné Szedmák Ilona

Életút I. II.

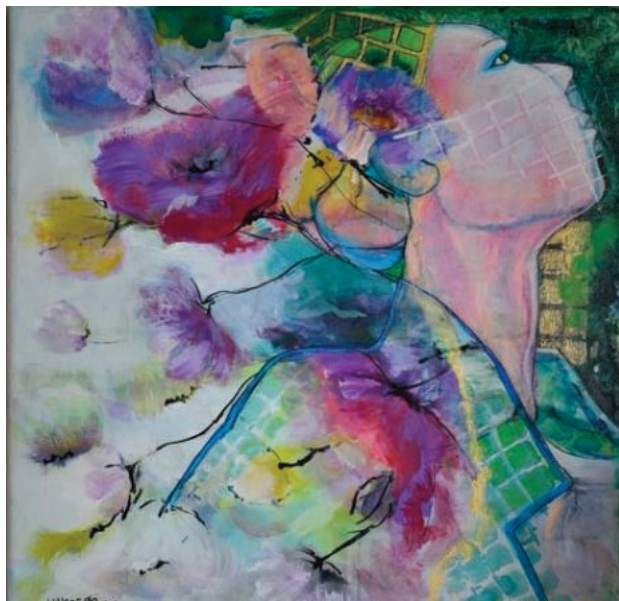
Árvácskák kék kaspóban

Bimbózás narancsban

Szekér Gizi alkotásai

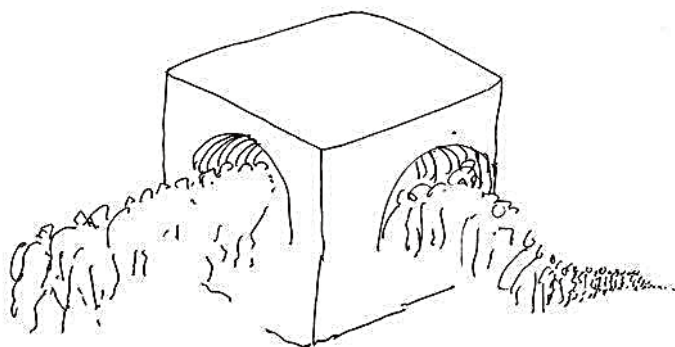
Nő rózsás kendőben

Táltosok

Emlékidéző

Kórkép

Művészbarátságos pillanatkép

(Szigeti Eszter, Varga Zoltán) Érd, 2007

Fotó: Fajkus József

Temesi Éva Irodalmi Kör honlapja:

www.teik.eoldal.hu

Szerkesztőség:

teik.habos@gmail.com